

(สำเนา)

ที่ นร 0202/ว 1

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

3 มกราคม 2537

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ค่วนมาก ที่ นร 1204/11843 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2536

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอเรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา มาเพื่อ คณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 ลงมติว่า

- เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ โดยให้ ใช้หลักเกณฑ์นี้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นไป
- เห็นชอบในหลักการของมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ ทั้ง 8 มาตรการ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติม ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ทั้งนี้ ให้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นไป ส่วนการประกวดราคา การสอบราคา หรือการจัดหาที่ได้ดำเนินการไปก่อนวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้
- เพื่อให้เจตนารมณ์ที่ต้องการให้ผู้รับจ้างใช้วัสดุที่มีคุณภาพ และใช้แรงงานที่มีฝีมือ โดยการกำหนดระยะเวลาที่ผู้รับจ้าง ใช้วัสดุที่มีคุณภาพ และใช้แรงงานที่มีฝีมือ โดยการกำหนดระยะเวลา ที่ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบ ต่อความชำรุดบกพร่องเป็นเวลา 2 ปี ตามมาตรการที่ 3 บรรลุผล ให้สำนักงานประมาณและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันกำกับ ดูแล ติดตาม ให้มีการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด หากกรณีมีการชำรุดบกพร่องเกิดขึ้นก่อนครบระยะเวลา 2 ปี ควรมีการพิจารณาตัวผู้ต้องรับผิดชอบ

อนึ่ง หน่วยงานผู้มีหน้าที่ตรวจสอบและผู้มีอำนาจในการอนุมัติควรพิจารณาด้วยว่างานก่อสร้างของทางราชการใด ซึ่งโดยสภาพ และวัตถุประสงค์ควรมีความคงทนเกินกว่า 2 ปี อันจะทำให้สามารถปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวข้างต้นได้ แต่ผู้ออกแบบหลักเลียง โดยออกแบบในลักษณะ ที่ทำให้สภาพหรืองานก่อสร้างนั้น เปลี่ยนเป็นงานก่อสร้างที่โดยสภาพไม่สามารถประกันความชำรุดบกพร่องได้ 2 ปี ก็ไม่ควรอนุมัติแบบ หรือ อนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้าง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการก่อสร้างก่อนเวลาอันสมควร

4. เห็นชอบมาตรการเพื่อป้องกันสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาการ ทั้ง 3 ประการ ที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิษณุ เครืองาม

(วิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. 2800391

โทรสาร 2826355

(สำเนา)

ที่ นร 1204/11843

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

20 ธันวาคม 2536

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร 0202/11726 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2536 และ ที่ นร 0202/ว (ล) 12263 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2536

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารสรุปผลการพิจารณา เรื่องมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา จำนวน 100 ชุด

2. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 1204/11417 ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2536 จำนวน 100 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการ และ ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยาม ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย รวม 15 คน เป็นกรรมการ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฯ รับไปพิจารณามาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2536 ได้รับทราบและเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ เกี่ยวกับกรณีที่โรงแรมรอยัล ฟลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมาถล่ม และมอบให้คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้คำนึงถึงปัญหาในเหตุการณ์ดังกล่าว สำหรับการพิจารณามาตรการในเรื่องนี้ด้วย นั้น

คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้พิจารณามาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมในการเสนอราคา ตามที่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ รวมทั้งการพิจารณาแนวทางป้องกัน เหตุที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคง ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีสาระสำคัญที่เห็นสมควรนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณารวม 3 ส่วน คือ

1. เห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการ ในเรื่องของการคิดค่าอำนวยการ กำไร และภาษี โดยเพิ่มค่าความผันผวนและค่าดอกเบี้ย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นสูตร FACTOR F จำแนกตามลักษณะงาน 3 ประเภท คือ งานอาคาร งานทาง และงานชลประทาน

2. เห็นด้วยในหลักการกับมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทั้ง 8 มาตรการ โดยได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมรายละเอียด ในแต่ละมาตรการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. กำหนดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงแข็งแรง ตามหลักวิชาการ รวม 3 ประการ คือ การออกแบบอาคารไม่ถูกต้อง การก่อสร้างทำไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียด และการใช้งานอาคารผิดประเภท ดังปรากฏรายละเอียด ตามเอกสารสรุปผลการพิจารณา เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำผลการพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมราคากลางดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีข้อเสนอเพิ่มเติมด้วยว่า หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับ มาตรการดังกล่าวแล้ว ก็จะมีผลทำให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น ในส่วนที่ทำหน้าที่เป็นสำนักงาน ของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง และสำนักงานของคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางจะแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติงานทั้งหลายทั้งปวง ที่เกี่ยวกับด้านราคากลาง ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และหรือคณะอนุกรรมการ อันได้แก่ การจัดทำคู่มือ การกำกับดูแลการคำนวณราคากลาง การตรวจสอบการคำนวณราคากลางของส่วนราชการ และการปฏิบัติงาน ทางด้านธุรการให้กับคณะกรรมการและหรือคณะอนุกรรมการ รวมทั้งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะต้องเป็นหน่วยงาน ที่ให้ความรู้ทางด้านพัสดุ และความรู้ด้านเทคนิคพื้นฐานที่จำเป็นแก่เจ้าหน้าที่พัสดุของส่วนราชการต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งโดยสภาพปัจจุบัน ในภาพรวม ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีงานใหม่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้นมา เช่น งานประสานงานนโยบาย และแผนงานโรคเอดส์ งานส่งเสริมและประสานงานสตรี โครงการปกป้องป่าไม้เมืองไทย เพื่อเร่งรัดฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร งานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เกลี้ยอัตรากำลังคน ที่มีอยู่มาปฏิบัติงานดังกล่าวอยู่แล้ว ทำให้อัตรากำลังของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความตึงตัวเป็นอย่างมาก ทุกกองมีอัตรากำลังจำกัด ต้องมีการอยู่ลวงเวลาเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วง

ไปกันอย่างเต็มที่มาโดยตลอด ทำให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไม่สามารถจะเกลี้ยอัตรากำลัง ที่มีอยู่ตามนโยบาย เรื่องมาตรการปรับปรุงระบบราชการ และระบบข้าราชการมาปฏิบัติงานใหม่นี้ได้ ดังนั้น เพื่อให้สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ของมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาดังกล่าวนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงมีความจำเป็น จะต้องได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งหน่วยงาน และอัตรากำลังเพิ่มขึ้น เป็นกรณีพิเศษ โดยผนวกองค์กร และงานใหม่ que เพิ่มขึ้นนี้เข้าไป ในกองกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งปัจจุบัน รับผิดชอบด้านระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอื่น ๆ และงานด้านกฎหมาย แล้วยกระดับขึ้นเป็นหน่วยงานที่สูงกว่าระดับกอง ทั้งนี้เนื่องจากงานด้านระเบียบ และกฎหมายเป็นงานที่มีความสำคัญสูงยิ่ง เป็นหน่วยงานรักษาการ และวินิจัย ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะต้องถือปฏิบัติ

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งเห็นชอบ ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) อภิลาศ โอสธานนท์
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
กองกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. 2825827, 2829412
โทรสาร 2827896

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กองกฎหมายและระเบียบกลาง

ที่ นร 1204/11417 วันที่ 6 ธันวาคม 2536

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์)

ด้วยคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการ และผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ จากมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยาม ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยรวม 15 คน เป็นกรรมการ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฯ รับไปพิจารณามาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2536 ได้รับทราบและเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอเกี่ยวกับกรณีที่โรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมาถล่ม และมอบให้คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้คำนึงถึงปัญหาในเหตุการณ์ดังกล่าว สำหรับการพิจารณามาตรการในเรื่องนี้ด้วย

บัดนี้ คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้พิจารณามาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสสมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ รวมทั้งการพิจารณาแนวทางป้องกันเหตุ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคง ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสรุปผลการพิจารณา เรื่องมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ที่ได้เสนอมาพร้อมนี้ โดยมีสาระสำคัญ ที่คณะกรรมการควบคุมราคากลาง เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณารวม 3 เรื่อง คือ

1. เห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง ในงานก่อสร้างของทางราชการในเรื่องของการคิดค่าอำนาจการ กำไร และภาษี โดยเพิ่มค่าความผันผวน และค่าดอกเบี้ย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นสูตร $FACTOR F$ จำแนกตามลักษณะงาน 3 ประเภท คือ งานอาคาร งานทาง และงานชลประทาน

2. เห็นด้วยในหลักการกับมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทั้ง 8 มาตรการ โดยได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมรายละเอียด ในแต่ละมาตรการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. กำหนดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาการ รวม 3 ประการ คือ การออกแบบอาคารไม่ถูกต้อง การก่อสร้างทำไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียดและการใช้งานอาคารผิดประเภท

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นสมควรนำผลการพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีข้อเสนอเพิ่มเติมด้วยว่า หากจะพิจารณาดิฉันรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 แล้วจะเห็นได้ว่า มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาดิฉันรัฐมนตรีมีนโยบายต้องการ ให้เป็นงานที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและถาวร คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลางขึ้น มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และผู้แทนอื่นๆ อีก 15 ท่าน เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ รวม 3 ประการ คือ

(1) กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลาง แล้วจัดทำเป็นคู่มือสำหรับให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติ

(2) กำกับดูแลการคำนวณราคากลาง โดยมีอำนาจเข้าตรวจสอบรายละเอียดการคำนวณราคากลางที่ส่วนราชการคำนวณไว้

(3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

จากมติคณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลางและกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ 3 ประการดังกล่าวข้างต้น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะหน่วยราชการผู้ปฏิบัติงานให้กับปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะต้องมีการกระหน้าที่เพิ่มขึ้น ในส่วนที่ทำหน้าที่เป็นสำนักงานของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง และสำนักงานของคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางจะแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติงานทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวกับด้านราคากลาง ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการและหรือคณะอนุกรรมการอันได้แก่ การจัดทำคู่มือ การกำกับดูแลการคำนวณราคากลาง การตรวจสอบการคำนวณราคากลาง ของส่วนราชการ รวมทั้งปฏิบัติงานทางด้านการให้กับคณะกรรมการ และหรือคณะอนุกรรมการอีกด้วย เหล่านี้ล้วนเป็นภาระหน้าที่ ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องปฏิบัติเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น

นอกจากนั้น การลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา แม้จะเป็นข้อกำหนดประการหนึ่ง ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็ตาม แต่ข้อกำหนดดังกล่าว ก็เป็นแต่เพียงหลักการที่เปิดโอกาสให้ลงโทษ ผู้ที่มีการกระทำในลักษณะมีการสมยอมกันในการเข้าเสนอราคาเท่านั้น แต่ก็ยังไม่มีการดำเนินการในทางปฏิบัติ เนื่องจากทางราชการยังขาดหลักเกณฑ์ และวิธีการที่จะพิสูจน์ ในส่วนนี้ได้ อย่างแน่นอนและชัดเจน ฉะนั้น การที่ทางราชการได้กำหนดภาระหน้าที่ มาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาขึ้น ก็จะเป็นการเสริมสร้าง สนับสนุนแนวทาง การดำเนินการลงโทษผู้ที่

มีการกระทำ ในลักษณะมีการสมยอมกันในการเข้าเสนอราคาได้เป็นอย่างดี ซึ่งตามภาระหน้าที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 ตามข้อเสนอของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอรายงานมาในครั้งนี้อาจเห็นชอบด้วยกับแนวทางดังกล่าว ก็จะเป็นผลให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะต้องเป็นหน่วยงานที่ให้ความรู้ทางด้านพัสดุ รวมทั้งความรู้ด้านเทคนิคพื้นฐานที่จะเป็นแก่เจ้าหน้าที่พัสดุของส่วนราชการต่าง ๆ

จากภาระหน้าที่ ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเป็นที่เห็นได้ว่า หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาแล้ว สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ก็จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน ให้จัดตั้งหน่วยงาน และอัตรากำลังเพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษ โดยผนวกองค์กรและงานใหม่ ที่เพิ่มขึ้นนี้เข้าไปในกองกฎหมาย และระเบียบกลาง ซึ่งปัจจุบันรับผิดชอบ ด้านระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอื่น ๆ และงานด้านกฎหมายแล้ว ยกกระดับขึ้นเป็นหน่วยงานที่สูงกว่าระดับกอง ทั้งนี้ เนื่องจากงานด้านระเบียบ และกฎหมาย เป็นงานที่มีความสำคัญสูงยิ่งเป็นหน่วยงานรักษาราชการ และวินิจัย ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะต้องปฏิบัติ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอเรียนด้วยว่า ปัจจุบันในภาพรวมของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีงานใหม่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเพิ่มมากขึ้นมาก เช่น งานประสานงานนโยบายและแผนงานโรคเอดส์ งานส่งเสริมและประสานงานสตรี โครงการปกป้องป่าไม้เมืองไทยเพื่อเร่งรัดฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร งานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เกลี่ยอัตรากำลังคนที่มีอยู่ มาปฏิบัติงานดังกล่าวอยู่แล้ว ทำให้อัตรากำลัง ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความตึงตัวเป็นอย่างยิ่ง ทุกกองมีอัตรากำลังจำกัดต้องมีการอยู่ล่วงหน้าเพื่อปฏิบัติงาน ให้ลุล่วงไปทันอย่างเต็มที่มาโดยตลอด ทำให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไม่สามารถจะเกลี่ยอัตรากำลัง ที่มีอยู่ตามนโยบาย เรื่องมาตรการปรับปรุงระบบราชการ และระบบข้าราชการมาปฏิบัติงานใหม่นี้ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วย จักได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) อภิลาศ โอสถานนท์
(นายอภิลาศ โอสถานนท์)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สรุปผลการพิจารณา

เรื่อง มาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

ความเป็นมา

1.1 สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้เสนอมาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา โดยเฉพาะกรณีการจ้างเหมาก่อสร้างของส่วนราชการ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา รวม 8 ประการ มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) แก้ไขปัญหาราคากลาง โดยให้มีคณะกรรมการควบคุมราคากลางเพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และกำกับดูแลการคำนวณราคากลางของส่วนราชการต่าง ๆ และให้แต่ละส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง เพื่อคำนวณราคากลางของงานที่จะก่อสร้าง แล้วเก็บรักษาไว้เป็นความลับ โดยให้เปิดเผยราคากลางต่อหน้าคณะกรรมการเปิดซองและผู้เสนอราคา และหากผลการประกวดราคาสูง หรือต่ำกว่าราคากลางเกินกว่า 5% จะต้องชี้แจงสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินด้วย

(2) ในการประกวดราคา ให้ผู้ยื่นซองเสนอแผนการทำงานรวมทั้งแผนเวลาในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ก่อสร้าง

(3) ให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง อย่างน้อย 2 ปี

(4) การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเสนอราคา ไม่ควรสูงกว่าร้อยละห้าสิบของราคากลาง

(5) การปิดประกาศประกวดราคา ให้ทำ ณ สถานที่ซึ่งบุคคลภายนอกเข้าถึงได้สะดวก และสำหรับในส่วนภูมิภาคให้ปิดประกาศที่ศาลากลางจังหวัดอีกแห่งหนึ่งด้วย

(6) ให้กรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. จัดทำทะเบียนการรับทะเบียนการประกาศข่าวประกวดราคา และบันทึกผลการ ออกอากาศเก็บรักษาไว้เพื่อการตรวจสอบไม่ต่ำกว่า 90 วัน และแจ้งรายชื่อส่วนราชการ ที่ส่งข่าวประกวดราคาล่าช้า ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทูกรอบ 6 เดือน

(7) ให้สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้รักษาการตามระเบียบพัสดุ เพิ่มมาตรการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการมีความรู้ทางการพัสดุ

(8) ให้กรมบัญชีกลางกำหนดหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร (เอกสารหมายเลข1)

1.2 คณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) เสนอ ซึ่งมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน กรรมการ หัวหน้าส่วนราชการและผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยามและสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย รวม 15 คน เป็นกรรมการ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฯ รับไปพิจารณามาตรการเพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (เอกสารหมายเลข 2)

1.3 ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2536 ได้ลงมติรับทราบ และเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ เกี่ยวกับกรณีที่โรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัด นครราชสีมาถล่ม และยังมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก และขอให้คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้คำนึงถึงปัญหาในเหตุการณ์ดังกล่าว สำหรับการพิจารณามาตรการเพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาด้วย (เอกสารหมายเลข 3)

2. การพิจารณาดำเนินการ

คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาดำเนินการ ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) ได้มาร่วมประชุมกับคณะกรรมการควบคุมราคากลางด้วยทุกครั้ง มีผลการพิจารณาสรุปได้ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง

คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยมีรองศาสตราจารย์ ต่อพงศ์ ยมมาศ คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นประธาน อนุกรรมการ ดำเนินการศึกษารายละเอียด และคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นพ้องด้วยแล้วว่า ปัจจุบันงานก่อสร้างของทางราชการประเภทต่าง ๆ มีหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลางใช้ปฏิบัติอยู่แล้ว โดยจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ งานอาคาร (มติคณะรัฐมนตรี แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว 100 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2522 และที่ สร 0203/ว 121 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2525) งานทาง และงานชลประทาน และได้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นใช้ในหน่วยงานหลัก ที่มีการก่อสร้างมาก ๆ อยู่แล้ว คือ เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรงานอาคาร วิชาประมาณราคา ของสถาบันพัฒนาช่างโยธาหาดไทย ของ

กรมโยธาธิการ คู่มือการประเมินราคางานก่อสร้างทาง ของกรมทางหลวง หลักเกณฑ์การคำนวณราคาทางหลวงชนบท ของสำนักงานเรจัดพัฒนาชนบท และอัตราราคางานต่อหน่วยประจำปีงบประมาณ 2536 ของกรมชลประทาน.

เนื่องจากหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง ในงานก่อสร้างแต่ละประเภท มีรายละเอียดมาตรฐานการคำนวณ แตกต่างกัน คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง เป็น 2 ระยะ กล่าวคือ

(1) ระยะที่ 1 เป็นการดำเนินการในระยะสั้น โดยพิจารณาปรับปรุงการคำนวณราคากลางของงานประเภทต่างๆ ในเรื่องการคิดค่าอำนาจการ ค่าดำเนินการกำไร ภาษี ให้มีมาตรฐานเป็นไปแนวทางเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นสมควรกำหนดเป็น FACTOR F จำแนกตามลักษณะงาน ดังนี้

(1) งานอาคาร

ให้ใช้หลักเกณฑ์ในการคำนวณค่า FACTOR F ซึ่งประกอบด้วย ค่าอำนาจการ ค่าความผันผวน ดอกเบี้ย กำไร และภาษี ดังนี้

- ค่าอำนาจการ กำไร และภาษี ถือเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีแจ้งโดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว 100 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2522 โดยมีข้อสังเกตว่า สำหรับค่างานสนับสนุนทั่วไป (Construction General Support) ซึ่งหมายถึงกรรมวิธีเฉพาะหรืออุปกรณ์พิเศษ เช่น Tower Crane และไม่ได้ใช้กับงานก่อสร้างทั่วไป ให้นำค่าใช้จ่ายดังกล่าว (ถ้ามี) ไปรวมคำนวณอยู่ในค่างานสุทธิ (Net Cost)

- ค่าความผันผวน เห็นสมควรกำหนดในอัตราร้อยละ 0.5 ของค่างานสุทธิ (อัตราเบี้ยประกันภัย ร้อยละ 0.25 บวกกับ ค่าความเสียหายเบื้องต้นที่ผู้เอาประกันภัย จะต้องรับผิดชอบเอง เฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.25)

- ค่าดอกเบี้ย พิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน 7 ประการ

A = ค่าวัสดุแรงงาน เป็นการจ่ายเงินสดไม่รวมภาษีทุกชนิด

B = ระยะเวลาการก่อสร้าง (ตามสัญญา และการคำนวณ)

C = งบประมาณการก่อสร้าง (ก่อนดอกเบี้ย-ภาษี)

D = จำนวนเงินล่วงหน้า (หากมี)

E = ระยะเวลาแตกต่างของการจ่ายออกถึงการรับเงิน

F = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปี

G = อัตราเงินประกันผลงาน (Retention)

สูตรการคำนวณแยกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการหาจำนวนเงินที่ลงทุน (ซึ่งเป็นเงินที่ Cashflow อยู่ได้ศูนย์) และดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินลงทุนไปนั้นดังสูตรต่อไปนี้

$$\text{เงินลงทุน} = (C / B \times E) - D + G$$

$$\text{ดอกเบี้ย} = (\text{เงินลงทุน} \times F \times B / 12)$$

เงินลงทุนที่คำนวณถือว่าเป็นเงินลงทุน โดยเฉลี่ยจากระยะเวลาการทำงานทั้งหมด คูณด้วยเวลาที่เกิดความแตกต่างของการจ่ายเงิน - รับเงิน และคิดครบตลอดระยะเวลาทำงาน เป็นจำนวนดอกเบี้ยที่เกิด และจากสูตรดังกล่าว คณะกรรมการฯ ได้จัดทำเป็นตารางค่า FACTOR F โดยพิจารณาถึงตัวแปรที่มีผลต่ออัตราดอกเบี้ย 3 ตัวแปร ดังนี้

- ค่าเงินล่วงหน้า คำนวณตั้งแต่ 0.00%, 5%, 10% และ 15%
- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ คำนวณตั้งแต่ 11%, 12%, 13%, 14% และ 15%
- เงินประกันผลงาน คำนวณตั้งแต่ 0.00%, 5%, และ 10%

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำตาราง FACTOR F สำหรับงานอาคารภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ด้วยแล้ว (เอกสารหมายเลข 4) ทั้งนี้ สำหรับอัตราดอกเบี้ยที่จะนำมาใช้คำนวณราคากลางในตาราง FACTOR F ดังกล่าว ให้ถือตามอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้ (MLR) ของธนาคารพาณิชย์ ณ วันเริ่มต้นของปีงบประมาณ (วันที่ 1 ตุลาคม ของปีงบประมาณที่มีการก่อสร้าง) ยกเว้นในระหว่างปีงบประมาณ มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ 1 จึงให้เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยตามอัตราที่ใช้ในขณะนั้นได้

นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้ "มาตรฐานการวัดเนื้องานก่อสร้าง" ตามข้อเสนอของผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิสุทธิ ช่อวิเชียร รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา คณะวิศวกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารหมายเลข 5) เป็นแนวทางในการถอดแบบก่อสร้างอาคาร เพื่อคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอีกส่วนหนึ่งด้วย

(1.2) งานทาง

ให้ใช้หลักในการคำนวณค่า FACTOR F ซึ่งประกอบด้วย ค่าอำนาจการ ค่าความผันผวน ดอกเบี้ย ค่าไร และภาษี ดังนี้

- ค่าอำนาจการ ค่าไร และภาษี ให้ใช้ตามอัตราที่ กรมทางหลวงใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นอัตราที่ได้ผ่านการพิจารณา ของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการก่อสร้าง สถานที่ราชการ และถาวรวัตถุของประเทศ มาก่อนแล้ว

- ค่าความผันผวน และค่าดอกเบี้ย เห็นสมควรให้ใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับวิธีการคิดในงานอาคาร ตามข้อ (1.1)

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำตาราง FACTOR F สำหรับงานทางภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ด้วยแล้ว (เอกสารหมายเลข 6)

(1.3) งานชลประทาน

เนื่องจากงานชลประทานมีลักษณะใกล้เคียงกับงานทางจะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของการคำนวณ เนื่องจากงานเท่านั้น ซึ่งในหลักเกณฑ์การคำนวณ ค่า FACTOR F ตัวเดียวกันได้ ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณค่า FACTOR F สำหรับงานชลประทานเช่นเดียวกันกับงานทาง

(2) ระยะที่ 2 เป็นการดำเนินการในระยะยาว โดยพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การถอดแบบให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับกรรมวิธีการก่อสร้างที่ได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไป โดยนำข้อเสนอของสมาคมสถาปนิกสยาม (เอกสารหมายเลข 7) มาประกอบการพิจารณา รวมตลอดถึงการพิจารณานำเครื่องจักรประมวลผลมาใช้ ในการวิเคราะห์คำนวณราคากลางด้วย

2.2 มาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรการที่ 1 คณะกรรมการกำหนดราคากลาง

คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับมาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่เสนอให้ส่วนราชการที่จะดำเนินการก่อสร้าง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางขึ้น เพื่อให้มีหน้าที่ในการกำหนดราคากลาง และเก็บรักษาราคากลางไว้เป็นความลับ โดยให้เปิดเผยต่อคณะกรรมการเปิดซองและผู้เสนอราคา ส่วนมาตรการที่ให้

คณะกรรมการกำหนดราคากลางต้องจัดทำชี้แจงส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรณีผลการประกวดราคาปรากฏว่า ราคากลางที่กำหนดไว้สูงหรือต่ำกว่า ราคาที่ประกวดราคาได้ เกินร้อยละ 5 นั้น เพื่อมิให้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานมากเกินไป คณะกรรมการฯ เห็นสมควรกำหนดเพิ่มเป็นอัตราร้อยละ 15 แทน

มาตรการที่ 2 การกำหนดแผนการทำงานในการก่อสร้าง

คณะกรรมการฯ เห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติ ในกรณีที่ส่วนราชการ มิได้กำหนดวงงานไว้ในเอกสารประกวดราคา ให้ส่วนราชการกำหนดเงื่อนไขในสัญญา ให้ผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนการทำงานให้ส่วนราชการ พิจารณาก่อนการดำเนินการก่อสร้างด้วย และให้ถือว่าแผนการทำงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างด้วย

มาตรการที่ 3 การรับประกันความชำรุดบกพร่อง 2 ปี และการใช้หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนเป็นหลักประกันสัญญา

คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้กำหนดระยะเวลาการรับประกันความชำรุดบกพร่องของงานจ้างก่อสร้าง ไม่น้อยกว่า 2 ปี เว้นแต่งานก่อสร้าง ที่โดยสภาพสมควรยกเว้น ให้ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง เป็นระยะเวลา 2 ปี ได้แก่

(1) ถนนลูกรัง ถนนดิน

(2) งานขุด หรือขุดลอก คู คลอง สระหรือหนอง ซึ่งเป็นงานดินที่ไม่มีการคาดคองกริต

นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้ใช้หนังสือค้ำประกัน ของบริษัทเงินทุนที่ได้รับอนุญาต ให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์ และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศ ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามรายชื่อบริษัทเงินทุนที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้แจ้งเวียนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบแล้ว เป็นหลักประกันสัญญาจ้าง สำหรับสัญญาจ้างก่อสร้างที่มีวงเงินไม่เกิน 10,000,000 บาท เพิ่มเติมจาก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 141 ได้อีกประเภทหนึ่ง โดยอนุโลมให้ใช้ตาม ตัวอย่างหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุกำหนด

มาตรการที่ 4 การกำหนดผลงานของผู้เสนอราคา

คณะกรรมการฯ เห็นว่าในกรณีที่ส่วนราชการจำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคา โดยกำหนดผลงานที่ผ่านมา ให้กำหนดวงเงินผลงานขั้นต่ำของงานจ้างก่อสร้างได้เท่าที่จำเป็น และกำหนดได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของวงเงินที่จะจ้างในครั้งนั้น และอัตราดังกล่าวนี้ ให้ใช้กับการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้น ในการจ้างของส่วนราชการต่าง ๆ ตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 30 ด้วย

มาตรการที่ 5 การปิดประกาศประกวดราคา

คณะกรรมการฯ เห็นว่า มาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่จะให้ส่วนราชการจัดที่ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ซึ่งบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงและอ่านได้สะดวก สำหรับส่วนภูมิภาคให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัดอีกแห่งหนึ่งด้วย นั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 45 และมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/ว 37 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2532 อย่างไรก็ดี มาตรการนี้จะเป็นการช่วยส่งเสริมและเน้นให้มีการปฏิบัติในกรณีดังกล่าวได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

มาตรการที่ 6 การรับข่าว และการออกประกาศข่าวประกวดราคาทางอากาศ

คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับมาตรการ ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่จะให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคากรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. จัดทำทะเบียนการรับและประกาศข่าวประกวดราคา บันทึกเทปการออกอากาศข่าว โดยให้มีการเก็บทะเบียนดังกล่าวไว้เพื่อการตรวจสอบเช่นเดียวกับเอกสารทางการเงินและบัญชี และเก็บรักษาเทปการออกอากาศไม่ต่ำกว่า 90 วัน และสำเนารายชื่อส่วนราชการที่ส่งข่าวประกวดราคาล่าช้าผิดระเบียบ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบทุกรอบ 6 เดือน และเห็นสมควรกำหนดให้หน่วยงานทั้ง 2 แห่งเพิ่มเวลาในการออกอากาศข่าวประกวดราคา ให้สามารถออกอากาศได้ครบทุกประกาศในแต่ละวัน และหากมีปัญหาในเรื่องขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ก็ให้ดำเนินการเพื่อขอกำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อไป

นอกจากนั้น เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารประกวดราคาเป็นไปอย่างกว้างขวาง คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้เพิ่มเติมอีก 2 ประการ ดังนี้

(1) สำหรับการประกวดราคาในท้องถิ่น ให้ส่วนราชการผู้ออกประกาศประกวดราคาส่งข่าวประกวดราคาไปออกอากาศ ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่นของจังหวัดนั้น ๆ

(2) ให้ส่วนราชการแจ้งข่าวประกวดราคาไปยังผู้รับจ้างซึ่งผ่านการคัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้นในงานจ้างนั้น ๆ ทราบโดยตรงทุกรายด้วย

มาตรการที่ 7 การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการ มีความรู้ทางด้านการพัสดุ

คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับมาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยเห็นสมควร มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เร่งรัดดำเนินการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ของทางราชการ ให้มีความรู้ในระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในกระบวนการบริหารงานพัสดุ รวมทั้งพิจารณาขยายหลักสูตรและขอบเขตของการจัดการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับงานพัสดุให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

มาตรการที่ 8 การให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร

คณะกรรมการฯ เห็นว่า มาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่เห็นควรให้กรมบัญชีกลาง พิจารณากำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร รวมทั้งตรวจสอบ การจัดส่งประกาศ ประกวดราคาของส่วนราชการ หากพบว่าการล่าช้าไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการทราบ เพื่อดำเนินการต่อไปตามควรแก่กรณีนั้น กระทรวงการคลังได้ชี้แจงมาแล้วว่า หน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในมีกำหนดไว้ ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย การตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ.2535 และกระทรวงการคลัง จะกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม เป็นมาตรฐาน และคู่มือการตรวจสอบภายในต่อไป ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาในมาตรการนี้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามก็ดี คณะกรรมการฯ เห็นสมควรเร่งรัดขอให้กระทรวงการคลัง ดำเนินการกำหนดมาตรฐาน และคู่มือการตรวจสอบภายใน ให้สอดคล้องกับมาตรการนี้ ให้แล้วเสร็จโดยเร็วภายใน 15 วันด้วย

2.3 มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องโรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมา

คณะกรรมการฯ เห็นว่า กรณีที่โรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมา นั้น เป็นปัญหาของงานก่อสร้างของภาคเอกชน ส่วนงานก่อสร้างของทางราชการ มีระเบียบแบบแผนควบคุมการดำเนินการ ในเรื่องนี้อยู่หลายขั้นตอน โดยปกติจึงไม่น่าจะเกิดปัญหาทำนองนี้ได้ อย่างไรก็ตามก็ดีคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้พิจารณาสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการมีความไม่มั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาการ รวม 3 ประการ คือ การออกแบบอาคารไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การก่อสร้างอาคารที่ทำไม่ถูกต้อง ตามแบบรูปรายการละเอียด และการใช้งานอาคารผิดไปจากวัตถุประสงค์เดิม

(1) การออกแบบอาคาร

การออกแบบอาคารเป็นขั้นตอนแรก ของการก่อสร้างอาคาร จำเป็นต้องดำเนินการอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ เพื่อให้อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เกิดการถล่มในระหว่างการก่อสร้าง หรือภายหลังจากการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ เนื่องจากในปัจจุบันส่วนราชการต่าง ๆ มีการก่อสร้างอาคารเป็นจำนวนมาก สถาปนิกและวิศวกรของส่วนราชการมีจำนวนไม่เพียงพอ จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้มีการจ้างสถาปนิกและวิศวกรที่เป็นเอกชน ออกแบบก่อสร้างอาคารให้กับทางราชการมากขึ้น โดยให้พิจารณาปรับปรุงแบบสัญญาจ้างออกแบบ (แบบมาตรฐาน) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับจ้างให้ชัดเจนรัดกุมยิ่งขึ้น

(2) การก่อสร้างอาคารที่ไม่ถูกต้องตามแบบรูปราชการละเอียด

คณะกรรมการฯ เห็นว่า การที่จะให้ผู้รับจ้าง ทำการก่อสร้างอาคารให้เห็นไปตามแบบรูปราชการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญา และตามหลักวิชานั้น จำเป็นต้องมีผู้ควบคุมงานทำหน้าที่ตรวจสอบ และควบคุมดูแลการทำงานของผู้รับจ้างทุกขั้นตอน ซึ่งในการจ้างก่อสร้างของทางราชการทุกครั้ง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 37 ได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการ ต้องแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดหรือข้าราชการในสังกัดอื่น ที่มีความรู้ความชำนาญ ทางด้านช่างตามลักษณะของงานก่อสร้างเป็นผู้ควบคุมงานอยู่แล้ว แต่เนื่องจากในทางปฏิบัติ บางกรณีผู้ควบคุมงานของทางราชการละเอียด ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ และสำหรับในงานก่อสร้างขนาดใหญ่ ส่วนราชการมักจะไม่มีข้าราชการ ที่มีคุณสมบัติทางด้านช่างสูงเพียงพอ ที่จะเป็นผู้ควบคุมงานได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างอาคาร ไม่เป็นไปตามแบบรูปราชการละเอียด และข้อกำหนดในสัญญาและตามหลักวิชาการได้ จึงเห็นสมควร

(2.1) จัดให้มีระบบติดตามการทำงานของผู้ควบคุมงาน โดยให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่คอยตรวจสอบการทำงานของผู้ควบคุมงานเป็นครั้งคราว และให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวไว้ด้วย

(2.2) จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของทางราชการที่ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้างให้มีความรู้ความชำนาญมากยิ่งขึ้น

(2.3) สนับสนุนให้มีการจ้างเอกชนเป็นผู้ควบคุมงานการก่อสร้างอาคารของทางราชการที่มีขนาดใหญ่ โดยเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี กำหนดวิธีปฏิบัติเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์การออกแบบ และหรือควบคุมงานก่อสร้างอาคารของส่วนราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี แจ้งโดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร

0205/ ว 44 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2536 ไว้ด้วยว่า ในกรณีที่เป็นการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ ซึ่งได้แก่ "อาคารสาธารณะ" "อาคารพิเศษ" "อาคารสูง" "อาคารขนาดใหญ่พิเศษ" และ "อาคารประเภทอื่น ๆ ที่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างเห็นสมควรให้ออกชนควบคุมงานเสริมจากหน่วยราชการ" (เอกสารหมายเลข 8) สนับสนุนให้มีการจ้างเอกชนเป็นผู้ควบคุมงานได้โดยตรง

(3) การใช้งานอาคารผิดไปจากวัตถุประสงค์เดิม

เนื่องจากการใช้งานอาคารของทางราชการส่วนใหญ่ จะใช้เป็นอาคารสถานที่ทำการ ซึ่งไม่มีปัญหาในเรื่องนี้มากนัก จึงยังไม่มีควมจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการ เกี่ยวกับเรื่องนี้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการควบคุมราคากลาง มีข้อสังเกตในเรื่องนี้ว่า ให้ส่วนราชการระมัดระวังการใช้อาคารให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เดิมด้วย

คณะกรรมการควบคุมกลาง

พฤศจิกายน 2536

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร.2829412,2825827

โทรสาร 2827896

(สำเนา)

ที่ นร 0202/11726

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

13 สิงหาคม 2536

เรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ด่วนมาก ที่ ตผ 0001/2356 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2536

2. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2536

ด้วยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้เสนอเรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา มาเพื่อ คณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) ได้เสนอแต่งตั้ง คณะกรรมการควบคุมราคากลาง มาเพื่อประกอบการพิจารณา ของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่ง มาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 ลงมติว่า

1. อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ตามที่รองนายกรัฐมนตรี(นายบุญชู โรจนเสถียร) เสนอ โดยให้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขานุการเร่งรัดพัฒนาชนบท และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็น กรรมการเพิ่มเติมอีก 3 ท่าน

2. มอบให้คณะกรรมการควบคุมราคากลางตามข้อ 1 รับไปพิจารณามาตรการเพื่อป้องกัน หรือลดโอกาส การสมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้กรรมการทุกท่านทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) นพดล เสงเจริญ

(นาย นพดล เสงเจริญ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. 2800391

โทรสาร 2826355

(สำเนา)

ที่ ตพ 0001/2356

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

ถนนพระรามที่ 6 พญาไท

กรุงเทพฯ 10400

26 กรกฎาคม 2536

เรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานเรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ได้ศึกษาเฉพาะกรณีการจ้างเหมา ก่อสร้างของทางราชการ เพื่อลดโอกาสการ
สมยอมกันในการเสนอราคา โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะเพิ่มการตรวจสอบ และดำเนินการในเรื่อง
ต่อไปนี้

1. ตรวจสอบการจัดหาพัสดุแบบครบวงจร ให้ครอบคลุมถึงแผนการทำงาน แผนเวลา และแผนการจัดหา
วัสดุของผู้รับจ้าง รวมทั้งการทดสอบสถานที่จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ใช้ในการก่อสร้างของผู้
รับจ้างด้วย

2. จัดให้มีระบบภายในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อติดตามประกาศ
ข่าวประกวดราคา ของส่วนราชการ

3. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะให้ความสำคัญกับการตรวจสอบ การคำนวณราคากลาง โดยเฉพาะกรณี
ที่ราคากลาง มีความแตกต่างอย่างมาก กับราคาที่ประกวดราคาได้ซึ่งอาจเกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ

4. จัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ให้เพิ่มพูนความรู้ด้าน
การพัสดุ รวมทั้งความรู้พื้นฐานอื่นที่จะเป็นสำหรับการตรวจสอบ

นอกจากนี้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินขอเสนอมาตรการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานตาม
กฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการ เพื่อลดโอกาสการสมยอมกันในการ
เสนอราคา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา หากเห็นชอบโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เนื่องจากมีหลายส่วนราชการเกี่ยวข้อง
ในเรื่องนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฤดี จิवालักษณ์

(นางฤดี จิवालักษณ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

กองตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของรัฐ

โทร.2739711

โทรสาร.2739711

มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

1. ความเป็นมา

ปัจจุบันการจัดซื้อทรัพย์สินและจ้างเหมาของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ต่อไปจะเรียกว่าส่วนราชการฯ) ต้องใช้จ่ายเงินในแต่ละปี เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกปี การใช้จ่ายเงินเพื่อการนี้จึงควรให้ได้รับประโยชน์คุ้มค่ากับเงินที่ทางราชการจ่ายไป แต่ในการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้าง ยังปรากฏเป็นข่าวว่า ผู้ขายหรือผู้รับจ้างสมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งมักเรียกกันในภาษาพูดว่า ฮั้วหรือการรวมหัว ทำให้ทางราชการ ต้องจ่ายเงินซื้อหรือจ้างในราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น

การสมยอมกันในการประกวดราคานี้ เป็นเรื่องเก่าแก่ที่มีมานานโดยศาลฎีกาได้เคยพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดในเรื่องนี้มาแล้ว และทางราชการมิได้นิ่งนอนใจ ได้พยายามหาทางป้องกันแก้ไขตลอดมา โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายครั้ง นอกจากนี้ได้กำหนดบทลงโทษไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 กรณีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หรือมีหน้าที่ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง มีพฤติกรรมส่อให้มีการสมยอมกันในการเสนอราคา ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ หรือตามกฎหมายเฉพาะ ของส่วนราชการนั้น และในกรณีที่มีเหตุอันควร เชื่อได้ว่าการกระทำโดยไม่สุจริต หรือมีการสมยอมกัน ในการเสนอราคากับทางราชการ ให้พิจารณาลงโทษ ผู้เสนอราคาที่มีการกระทำดังกล่าว เสมือนเป็นผู้ทำงาน แม้กระนั้นการสมยอมกัน ก็ยังปรากฏอยู่ทั่วไป หากทางราชการได้มีการวางมาตรการต่าง ๆ ให้รัดกุมขึ้น โอกาสการสมยอมกัน อาจลดลงได้

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจึงศึกษามาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งทางราชการได้เคยกำหนดไว้แล้ว เพื่อพิจารณาว่าควรมีมาตรการใดที่ควรแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้ผลดียิ่งขึ้น โดยพิจารณาเฉพาะกรณีการจ้างเหมาก่อสร้างของส่วนราชการฯ เนื่องจากการสมยอมกันมักเกิดขึ้นกับกรณีงานก่อสร้าง เพราะมีวงเงินสูง

บัดนี้ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

2. ข้อเท็จจริง

กรณีที่น่าจะเป็นช่องทางให้เกิดการสมยอมกันระหว่างผู้เสนอราคา ได้แก่

2.1 ความไม่เหมาะสมของราคากลาง

ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบเกี่ยวกับราคากลางของงานก่อสร้างต่าง ๆ ของทางราชการ ดังนั้น ส่วนราชการฯ ที่ดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้าง จะเป็นผู้คำนวณราคากลางเอง ซึ่งปรากฏว่าราคากลางของสิ่งก่อสร้างบางรายการ ยังไม่ใกล้เคียงกับราคาที่แท้จริงในท้องตลาด ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ เช่น ราคาวัสดุก่อสร้างที่เผยแพร่โดยกระทรวงพาณิชย์ ที่นำมาใช้ในการคำนวณราคากลางนั้นเป็นข้อมูลที่ยังคลาดเคลื่อนจากราคาที่แท้จริง และไม่ปัจจุบัน ประกอบกับยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการคำนวณราคากลางให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นเหตุผลให้บางครั้งราคากลางของแต่ละส่วนราชการฯ คำนวณขึ้นสูงหรือต่ำกว่าราคาตลาดมาก

2.2 ขาดข้อมูลที่จะช่วยให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพ

ตามเอกสารประกอบแบบท้ายสัญญาจ้าง ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังขาดข้อมูลที่จำเป็นอย่างเพียงพอ สำหรับการควบคุม หรือตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างเหมา เพื่อประโยชน์ในการควบคุม การใช้วัสดุและแรงงานที่มีคุณภาพ ตามที่ทางราชการต้องการ ดังนั้นเมื่อผู้รับจ้างหลักเล็งไปใช้วัสดุหรือแรงงานที่มีคุณภาพต่ำ จะไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้รับจ้างรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานหลังการส่งมอบขึ้นไป

ตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มิได้กำหนดระยะเวลา ที่ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้างไว้โดยชัดเจน แม้ว่าตามแบบสัญญาจ้างแนบทำระเบียบดังกล่าว ผู้ว่าจ้างจะสามารถระบุระยะเวลาความรับผิดชอบได้มากกว่า 1 ปี ก็ตาม แต่ปรากฏว่าส่วนราชการฯ ผู้ว่าจ้างมักจะระบุระยะเวลาความรับผิดชอบไว้ในสัญญาเป็นเวลาเพียง 1 ปี ซึ่งความชำรุดบกพร่อง ของงานก่อสร้างมักปรากฏหลังจากพ้นระยะเวลา 1 ปีแล้ว เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลีกเลี่ยงไปใช้วัสดุ หรือแรงงานคุณภาพต่ำได้โดยง่าย ทำให้มีกำไรส่วนเกินปกติ อันเป็นเหตุหนึ่ง ที่ผู้เสนอราคาสมยอม กับผู้เสนอราคารายอื่นได้ง่าย

2.4 กำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคาโดยจงใจกีดกันผู้อื่น

ส่วนราชการฯ บางแห่ง กำหนดคุณสมบัติบางประการของผู้เสนอราคาไว้ในลักษณะที่มีเจตนาไม่สุจริต เช่น กำหนดวงเงินขั้นต่ำ ของผลงานหรือกำหนดเงินทุนขั้นต่ำ ของผู้เสนอราคา ไว้เป็นจำนวนสูงเกินความจำเป็น เมื่อเปรียบเทียบกับงานที่จ้างเหมา เพื่อกีดกันผู้อื่น ทำให้ทางราชการไม่ได้รับประโยชน์ จากการไม่ได้รับประโยชน์จากการแข่งขันประกวดราคา

2.5 ปิดกั้นข่าวสารการประกวดราคา

การประกาศประกวดราคาของส่วนราชการ บางแห่งปรากฏว่ายังไม่เปิดเผย หรือแพร่หลายเท่าที่ควร ทั้งโดยจงใจและไม่จงใจ เช่น ปิดประกาศประกวดราคาไว้ในสถานที่ไม่เปิดเผย บางครั้งอยู่ห่างไกลหรือเป็นเขตหวงห้าม เป็นการปิดกั้นข่าวสารการประกวดราคา นอกจากนี้ การจัดส่งประกาศประกวดราคาให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคากรมประชาสัมพันธ์ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนราชการฯ บางแห่งไม่ได้จัดส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ไว้ในระเบียบหรือไม่ได้จัดส่งแต่ทำหลักฐานว่าได้ส่ง หรือทำหลักฐานการส่งย้อนหลัง เพื่อให้ดูเหมือนว่าได้ปฏิบัติตามระเบียบแล้ว ทำให้ข่าวสารการประกวดราคาไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

2.6 ความย่อหย่อนของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดจ้าง เช่น ผู้ควบคุมงาน และคณะกรรมการตรวจการจ้าง เป็นต้น ไม่มีความรู้ในอำนาจหน้าที่ของตน เนื่องจากไม่ได้ศึกษาระเบียบมติคณะรัฐมนตรีและข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน เป็นช่องทาง ให้ผู้รับจ้างลดคุณภาพของงาน

3. ข้อพิจารณา

3.1 ควรมีคณะกรรมการควบคุมราคากลาง รับผิดชอบดูแลการคำนวณราคากลาง และกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง ให้เป็นระบบหรือมาตรฐานเดียวกัน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ประกอบการคำนวณราคาจ้างเหมาก่อสร้าง ของส่วนราชการฯ เพื่อให้เป็นราคาที่ใกล้เคียงมากที่สุดกับราคาในท้องตลาดโดยทั่วไป

3.2 การจัดทำสัญญา หากกำหนดให้แผนการทำงานและรายละเอียดแหล่งที่มาของวัสดุของผู้รับจ้าง เป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ก็จะเป็นข้อมูลให้สามารถตรวจสอบแหล่งที่มา หรือแหล่งผลิต ของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง และตรวจสอบรายละเอียด การทำงานของผู้รับจ้างได้ แผนการทำงานและรายละเอียดแหล่งที่มาของวัสดุของผู้รับจ้างดังกล่าว จะช่วยให้ทราบล่วงหน้าได้ชัดเจนขึ้นว่า ผู้รับจ้างจะปฏิบัติงานอย่างไร ชื่อวัสดุรายการสำคัญ ๆ จากที่ไหน ซึ่งจะทำให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง สามารถวางแผนตรวจสอบ ควบคุมเร่งรัดการปฏิบัติงาน ของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามระยะเวลา ที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยเฉพาะในเรื่องคุณภาพของวัสดุที่ใช้ เมื่อทราบถึงแหล่งที่มา ก็จะสามารถตรวจสอบและมั่นใจได้ว่า ผู้รับจ้างได้ใช้วัสดุที่มีคุณภาพตรงตามคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือไม่

3.3 การจัดทำสัญญาหากกำหนดระยะเวลา ให้ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง ภายหลังการส่งมอบงานให้นานขึ้นกว่าที่กำหนดอยู่ในปัจจุบัน ก็จะทำให้ผู้รับจ้างต้องระมัดระวัง ในเรื่องคุณภาพของวัสดุและแรงงานยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการลดโอกาสที่ผู้รับจ้างจะมีกำไรมากเกินไปจนเกินไป ส่วนเกินนั้นมาแบ่งปันให้ผู้เสนอสมยอมราคารายอื่น

3.4 การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเสนอราคา ไม่ควรมีลักษณะกีดกันเพื่อให้มีผู้เข้าเสนอราคามากมาย โดยจะต้องเปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้ทางราชการได้รับประโยชน์สูงสุด จากการแข่งขันด้านราคา

3.5 ต้องจัดการให้ข่าวสารการประกวดราคาได้รับการเผยแพร่ในบรรดาผู้รับจ้างเหมาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และภายในระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด เพื่อให้ผู้รับจ้างที่สนใจมีเวลาเพียงพอ ในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อเข้าเสนอราคา

3.6 การที่เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้หรือมีแต่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามสัญญา เช่น ใช้อของที่มีคุณภาพต่ำกว่า ที่ระบุไว้ในสัญญา หรือลดปริมาณงานบางส่วนลงทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ มีความจำเป็นต้องพัฒนาเจ้าหน้าที่ของทางราชการให้มีความรู้ เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการพัสดุ รวมถึงความรู้ด้านเทคนิคขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ

4. มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินขอเรียนเสนอมาตรการให้ ๔ หน่วยงาน ร้องนายกรัฐมนตรี พิจารณา และเนื่องจากเห็นว่า มีส่วนเกี่ยวข้องกับส่วนราชการฯ หลายหน่วยหาก ๔ หน่วยงาน เห็นชอบด้วย โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาเพื่อมีมติดังต่อไปนี้

4.1 การแก้ไขปัญหาราคากลางเห็นควรให้ดำเนินการดังนี้

4.1.1 ให้มีคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ประกอบด้วย ผู้แทนของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างของทางราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยของรัฐ และผู้แทนสมาคมที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง โดยให้ส่วนราชการฯ ซึ่งที่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาการก่อสร้างเป็นเลขานุการ ให้คณะกรรมการควบคุมราคากลาง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลางแล้วจัดทำเป็นคู่มือสำหรับให้ส่วนราชการฯ ต่าง ๆ ถือปฏิบัติ

(2) ให้กำกับดูแลการคำนวณราคากลาง โดยมีอำนาจเข้าตรวจสอบรายละเอียด การคำนวณราคากลางที่ส่วนราชการฯ คำนวณไว้

(3) มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

4.1.2 เมื่อมีงานที่จะต้องดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้าง ให้แต่ละส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยอาจแต่งตั้งจากข้าราชการผู้มีความรู้ความชำนาญ จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยและให้คณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีหน้าที่ดังนี้

- (1) กำหนดราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางของงานที่จะดำเนินการก่อสร้าง
- (2) เก็บรักษารายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้เป็นความลับโดยถือเป็นเอกสารสำคัญ และให้เปิดเผยราคากลางต่อหน้าคณะกรรมการเปิดซองและผู้เสนอราคา
- (3) จัดทำบันทึก คำชี้แจง ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานภูมิภาค กรณีที่ผลการประกวดราคาปรากฏว่าราคากลางที่กำหนดไว้สูงหรือต่ำกว่าราคาที่ประกวดราคาได้เกิน 5% ขึ้นไป

4.2 ในประกาศประกวดราคา ให้กำหนดให้ผู้เข้ายื่นซองประกวดราคา เสนอแผนการทำงาน รวมทั้งแผนเวลาในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง โดยระบุแหล่งที่มาของวัสดุ สถานที่จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้าง ประกอบการเสนอราคาด้วย และให้ถือแผนต่าง ๆ ข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา หากจะมีการเปลี่ยนแปลงแผนการทำงาน ต้องเสนอให้ผู้ว่าจ้างให้ความเห็นชอบก่อน

4.3 ให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบ ต่อความชำรุดบกพร่องของงานจ้างไว้ในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอย่างน้อย 2 ปี หลังจากวันส่งมอบงานถูกต้องแล้ว เพื่อเป็นหลักประกันที่ผู้รับจ้าง จะต้องมีความรับผิดชอบ และระมัดระวังการใช้วัสดุที่มีคุณภาพ และแรงงานที่มีฝีมือ ในการรักษาคุณภาพงานก่อสร้างให้แก่ทางราชการ

4.4 ในกรณีที่ส่วนราชการฯ จำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเสนอราคา โดยกำหนดวงเงินขั้นต่ำของผลงานที่ผ่านมา ให้กำหนดวงเงินไว้เพียงเท่าที่จำเป็น ซึ่งสมควรสูงกว่าร้อยละ ห้าสิบของราคากลาง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับจ้างรายใหม่มีโอกาสเสนอราคาและทางราชการได้ประโยชน์จากการแข่งขันมากขึ้น

4.5 ให้ส่วนราชการฯ จัดที่ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ ซึ่งบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงและอ่านได้สะดวก สำหรับในส่วนภูมิภาคให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัดอีกแห่งหนึ่งด้วย

4.6 ให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคากรมประชาสัมพันธ์ และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยจัดทำทะเบียนการรับ ทะเบียนการประกาศข่าวการประกวดราคา และต้องบันทึกเทปการออกอากาศข่าวการประกวดราคา โดยต้องเก็บรักษาทะเบียนดังกล่าวไว้เพื่อการตรวจสอบ เช่นเดียวกับเอกสารการเงินและบัญชี สำหรับเทปการออกอากาศให้เก็บรักษาไว้ไม่ต่ำกว่า 90 วัน และให้สำเนารายชื่อส่วนราชการ ที่ส่งข่าวประกวดราคาลำช้าผิดระเบียบ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทูลรอบ 6 เดือนด้วย เพื่อติดตามตรวจสอบต่อไป

4.7 สำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะเจ้าของระเบียบว่าด้วยการพัสดุ ควรเพิ่มมาตรการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการมีความรู้ทางการพัสดุ รวมทั้งความรู้ด้านเทคนิคขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัสดุ ควบคุมและตรวจสอบงานก่อสร้างได้สะดวก และได้ผลยิ่งขึ้น

4.8 เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการฯ มีบทบาทช่วยผู้บริหารในด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง เห็นควรให้กรมบัญชีกลาง พิจารณากำหนดหน้าที่ให้ผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร รวมทั้งตรวจสอบการจัดส่งประกาศประกวดราคา ของส่วนราชการฯ หากพบว่ามีการจัดส่งล่าช้าไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการฯ ทราบ เพื่อดำเนินการต่อไปตามควรแก่กรณี

(สำเนา)

ที่ นร 0202/ว 22

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

4 กุมภาพันธ์ 2537

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน กระทรวง ทบวง กรม

อ้างถึง หนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/ว1 ลงวันที่ 3 มกราคม 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 1204/1069 ลงวันที่ 31 มกราคม 2537

ตามที่ได้อื่นยันมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการ
เสนอราคา มาเพื่อทราบ นั้น

บัดนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ขอนำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณามาตรการป้องกันหรือ
ลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้ประชุมหาข้อยุติพร้อมทั้ง
หาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม โดยมีความจำเป็นต้องขอขยายระยะเวลา การใช้บังคับของหลักเกณฑ์การ
คำนวณราคากลาง จากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 ออกไปอีก 3 เดือน นับแต่ได้ข้อยุติของปัญหาทางปฏิบัติเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 ลงมติอนุมัติให้ขยายเวลาการใช้บังคับ
หลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลาง ในงานก่อสร้างของทางราชการจากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 ออกไปก่อน
ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ เมื่อคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้ข้อยุติในรายละเอียด และ
พิจารณาหาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม แล้วให้แจ้งกำหนดวันใช้บังคับ หลักเกณฑ์ดังกล่าวให้สำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อจะได้แจ้งให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนขึ้นมายัง/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิษณุ เครืองาม

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร.2800391

โทรสาร 2826355

(ถ้าเนา)

ที่ นร 1204/1069

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

31 มกราคม 2537

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ร. 0202/ว 1 ลงวันที่ 3 มกราคม 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย ถ้าเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีด่วนที่สุดที่ นร 1024/891 ลงวันที่ 26 มกราคม 2537 จำนวน 160 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ่มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 ซึ่งเห็นชอบตามข้อเสนอของ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง ในงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ และเห็นชอบในหลักการของมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาส สมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอทั้ง 8 ประการ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมตาม ความเห็นของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง และให้เริ่มใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นไป นั้น

เนื่องจาก ในการประชุมคณะกรรมการควบคุมราคากลาง เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2537 เพื่อพิจารณา กำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ปรากฏว่าคณะกรรมการฯ พบว่า ยังมีปัญหาในรายละเอียด ของแนวทางปฏิบัติบางประการที่ยังไม่ชัดเจน และต้องหาข้อยุติพร้อมทั้งหาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม โดยมีความจำเป็นต้องขอขยายระยะเวลา การใช้บังคับของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง จากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 ออกไปอีก 3 เดือน นับแต่ได้ข้อยุติของปัญหาทางปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการฯ จึง ได้นำเรียนรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์) เพื่อนำเสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) พิจารณานุมัติ

รองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) พิจารณาแล้ว มีคำสั่งอนุมัติดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อาลัย อิงกะวณิช

(นายอาลัย อิงกะวณิช)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. 2825827, 2829412

โทรสาร 2827896

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กองกฎหมายและระเบียบกลาง โทร. 2815420

ที่ นร 1204/891 วันที่ 26 มกราคม 2537

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์)

เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 เห็นชอบตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง ในงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ และเห็นชอบในหลักการของมาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอทั้ง 8 มาตรการ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติม ตามความเห็นของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวกำหนดให้เริ่มใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นไป

ข้อเท็จจริง

ในการประชุมคณะกรรมการควบคุมราคากลางเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2537 เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ปรากฏว่าคณะกรรมการฯพบว่า ยังมีปัญหาในรายละเอียดบางประการ กล่าวคือ

1. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณราคากลาง

ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแล้วกำหนดให้ส่วนราชการคิดค่าดอกเบี้ยด้วย โดยให้ถือตามอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้ (MLR) ของธนาคารพาณิชย์ ณ วันเริ่มต้นของปีงบประมาณ ดังนั้น ในการที่จะใช้มาตรการนี้ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 คณะกรรมการควบคุมราคากลางจะต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยแจ้งให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบและถือปฏิบัติต่อไป แต่จากการสอบถามข้อมูลเป็นการภายในจากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เพียง 7 แห่ง ก็พบว่าแต่ละแห่ง ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำ ของเงินกู้แตกต่างกัน ฉะนั้น จึงมีปัญหว่า อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ จะถืออัตราใดเป็นเกณฑ์ อัตราที่ต่ำสุด อัตราเฉลี่ย อัตราดอกเบี้ยของธนาคารกรุงไทย จำกัด ซึ่งเป็นธนาคารของรัฐ หรืออัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่กำหนด

2. ตามข้อเสนอของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ได้กำหนดให้ส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้าง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยอาจแต่งตั้งจากข้าราชการ ผู้มีความรู้ความชำนาญของหน่วยงานอื่นด้วยมีหน้าที่รวม 3 ประการ

3. สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ได้มีข้อโต้แย้งรายละเอียดการคำนวณราคากลางหลายประการ โดยเฉพาะในเรื่องอัตราค่าวัสดุก่อสร้าง ซึ่งคิดคำนวณจากฐานการบรรทุกโดยรถพ่วง แต่สมาคมฯ เห็นว่า การบรรทุกวัสดุก่อสร้าง ใช้รถสิบล้อ จึงควรต้องคิดจากฐานการบรรทุกโดยรถสิบล้อ

4. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติซึ่งมีหน้าที่จะต้องคิดคำนวณราคากลาง และเจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณ ซึ่งมีหน้าที่จะต้องคิดคำนวณราคากลาง ในการอนุมัติเงินประจำงวด ล้วนแล้วแต่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการคิดคำนวณราคากลาง ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวดีพอ หากนำหลักการการคำนวณราคากลางมาใช้ปฏิบัติโดยที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ดีพอแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหา แก่ทั้งส่วนราชการต่าง ๆ และสำนักงบประมาณเอง

5. เอกสารรายละเอียด FACTOR F ที่จัดทำขึ้น ๆ ได้จัดทำขึ้นโดยรวบรวมหลักเกณฑ์รายละเอียด ของทั้งงานทาง งานชลประทาน และงานอาคาร ไว้ในเล่มเดียวกัน ซึ่งทำให้เข้าใจยากและไม่สะดวกแก่ผู้ปฏิบัติ ควร

จะต้องจัดทำเป็น 3 เล่ม แยกตามประเภทงานทาง งานชลประทาน และงานอาคาร

ข้อพิจารณา

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการควบคุมราคากลางจึงเห็นว่า ในหลักการแล้วเห็นชอบด้วย กับหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลาง หากแต่เพียงว่ายังมีแนวทางปฏิบัติบางประการ ที่ยังไม่ชัดเจน ข้อโต้แย้ง ปัญหาในทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ และการจัดทำรายละเอียดรูปเล่มดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการควบคุมราคา กลาง จึงได้มีมติ

1. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น เพื่อพิจารณาหาข้อยุติในรายละเอียด และพิจารณาหาแนวทางการ ดำเนินการที่เหมาะสม

2. เห็นควรขอขยายเวลา การใช้บังคับของหลักเกณฑ์ การคำนวณราคากลางจากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 ออกไปอีก 3 เดือน นับแต่การดำเนินการตาม 1 เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อใช้ระยะเวลา 3 เดือน ในการ ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา อนึ่ง โดยที่มาตรการดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 หากไม่มีการขยายระยะเวลาตาม 2 ฉะนั้น กรณีจึงเป็นเรื่องเร่งด่วน ซึ่งหากท่านรัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย ขอได้โปรดนำเสนอรองนายกรัฐมนตรี พิจารณานุมัติ และเสนอคณะรัฐมนตรี ทราบในการประชุมในวันอังคาร ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 นี้

(ลงชื่อ) อภิลาศ โอสถานนท์

(นายอภิลาศ โอสถานนท์)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการควบคุมราคากลาง